

Sensorveiledning JUS2211, V 2012

1 INNLEDNING

Oppgaven er en 6-timers praktikum som reiser spørsmål innen alminnelig forvaltningsrett og velferdsrett. Denne sensorveiledningen er skrevet uten å ha lest noen eksamensbesvarelser. Et utkast er imidlertid gjennomlest av Morten Kjelland og Erik Boe, som har kommet med presiseringer og suppleringer. På enkelte punkter er veiledningen også endret etter sensormøtet.

Faget JUS2211 omfatter alminnelig forvaltningsrett, miljørett og velferdsrett. Når det gjelder læringskrav av betydning for oppgavens tema, nevner jeg at det i alminnelig forvaltningsrett kreves god forståelse av *blant annet*:

- Forvaltningslovens sentrale regler, særlig om anvendelsesområde, utredningsplikt, habilitet, varsling, partsoffentlighet, vedtak, underretning, begrunnelse og klage.
- Kravet til rettslig grunnlag for avgjørelser (kompetanse) og faktiske handlinger (tillatelse), derunder legalitetsprinsippet.
- Reglene om vilkår for begunstigende forvaltningsavgjørelser.
- Hjemmelstolkning og grensene for forvaltningens materielle kompetanse, herunder skillet mellom kompetanse og frihet til (ikke) å bruke den, og kravet til korrekte fakta.
- Reglene om ugyldighet.

I velferdsretten kreves det god forståelse av *blant annet*:

- Reglene om rett til trygdeytelser til livsopphold ved sykdom, arbeidsavklaring, uførhet, alder over 62 år, fødsler og adopsjon samt aleneomsorg for barn.

Anbefalt hovedlitteratur i alminnelig forvaltningsrett er Eckhoff/Smith: *Forvaltningsrett* (9. utgave, 2010), Graver: *Alminnelig forvaltningsrett* (3. utgave, 2007) eller Boe: *Innføring i juss bind 2* (1993). I velferdsretten er det Kjønstad/Syse: *Velferdsrett I* (4. utgave, 2008) som er hovedlitteratur.

2 SPØRSMÅL 1

Spørsmål 1 gjelder kommunens avslag på skjenkebevilling, fattet i kommunestyremøte 1. mars 2012. Spørsmålet er om vedtaket må oppheves som ugyldig på grunn av inhabilitet hos så vel Peder Ås som Peder Lauritsen. Inhabilitetsreglene er sentrale i pensum (Eckhoff/Smith s. 222 flg., Graver s. 331 flg. og Boe s. 629 flg.), i undervisningen og i samfunnslivet ellers, slik at man her må stille nokså høye krav til kandidatene.

2.1 Inhabilitet hos Peder Ås

Peder Ås har som kommunalt ansatt forberedt søknadsbehandlingen. Enkelte kandidater tror at Peder ikke behandlet søknaden som kommunalt ansatt, og leser isteden oppgaveteksten slik at Peder bare forberedte søknaden for Marte (Nye Solsæter). Oppgaveteksten kan nok misforstås på dette punktet, ettersom det står i oppgaveteksten at han forberedte *søknaden*. I så fall bortfaller inhabilitetsspørsmålet for Peders del. En slik forståelse av oppgaveteksten er ikke naturlig, men siden oppgaven kan misforstås, bør kandidater ikke trekkes for å ha løst spørsmålet om Peders habilitet så vidt enkelt. For at disse skal få vist at de behersker inhabilitetsreglene, må drøftelsen deres av Lauritsens habilitet vise at de forstår hva inhabilitetsreglene går ut på.

Kandidater som oppfatter oppgaveteksten slik den var ment, nemlig som et spørsmål om den kommunalt ansatte Peder var inhabil til å behandle søknaden da den kom til kommunen, bør metodisk ta utgangspunkt i forvaltningsloven § 6 første ledd, og få med at inhabilitetsreglene også omfatter den som "tilrettelegge[r] grunnlaget for en avgjørelse". Det bør slås fast helt kort at ingen av inhabilitetsgrunnene i første ledd er til stede.

Drøftelsen bør nokså raskt dreie inn på fvl. § 6 annet ledd, nærmere bestemt vurderingstemaene "nær personlig tilknytning" og "særlig fordel". Etter ordlyden i fvl. § 6 annet ledd spiller det neppe noen rolle om det er Marte Kirkerud personlig eller et underliggende selskap som formelt søker bevilling (faktum trekker vel helst i retning av at det ikke foreligger noe formalisert selskap på dette stadiet). Enkelte kandidater vil kanskje argumentere for at avgjørelsens utfall tilsier at Ås likevel ikke var inhabil. Metodisk hører det til gyldighetsvurderingen, se nedenfor.

Etter mitt skjønn vil det være forsvarlig om kandidatenes drøftelse her er nokså kort; løsningen er ikke tvilsom. Dersom kandidatene konkluderer med at Peder Ås ikke er inhabil, bør det følgelig kreves en svært god begrunnelse.

Kandidatene må deretter drøfte hvilken virkning eventuell inhabilitet får for vedtakets gyldighet, og knytte dette til fvl. § 41. De som presiserer at dette er en gyldighetsregel (og ikke en ugyldighetsregel), skal ha pluss, jf. Eckhoff/Smith s. 489 og Boe s. 832-833. Men er vilkåret i § 41 ikke oppfylt, antar jeg vedtaket i dette tilfellet må være ugyldig.

Et sentralt poeng er at søknaden er avslått, og at Peders tilrettelegging eventuelt må ha vært i favør av Marte. Det kan ikke være ubetinget avgjørende; reglene skal også forebygge at en tjenestemann som er klar over egen inhabilitet, går for langt i å vektlegge motargumenter, jf. Eckhoff/Smith s. 223. Kandidater som ser dette siste, må honoreres. For øvrig må drøftelsen være avgjørende også her. Etter mitt skjønn er det atskillig som taler for at vedtaket er gyldig etter forvaltningsloven § 41 – det er en omfattende etterfølgende saksgang, gjennom hovedutvalg og formannskap, og det er ingenting i faktum som tyder på at Peders tilrettelegging har trukket i retning av avslag, jf. også Hegnar Hotell-dommen i Rt. 1996 s. 64 (se nedenfor).

2.2 Inhabilitet hos Preben Lauritsen

Kandidatene må deretter drøfte eventuell inhabilitet hos Preben Lauritsen. Inhabilitetsreglene gjelder også for folkevalgte, jf. forvaltningsloven § 10 og kommuneloven § 40 nr. 3 bokstav c forutsetningsvis.

Enkelte kandidater vil muligens bli forvirret av forholdet mellom formannskapet og kommunestyret. Formannskapet forbereder saken, men det er kommunestyret som avgjør

søknaden, jf. alkoholloven § 1-7 og kommuneloven § 8. Oppgaven gjelder altså ingen klagesak. Kandidater som trår feil her, bør neppe trekkes for mye. Jeg antar uansett at det ikke bør få noen innvirkning på drøftelsen.

Også for Lauritsen bør kandidatene raskt peke på at alternativene i forvaltningsloven § 6 første ledd ikke er aktuelle. Han er neppe selv part i saken, selv om han eier nabotomten. Drøftelsen bør nokså raskt dreie inn på fvl. § 6 annet ledd.

Det sentrale må være Lauritsens konkrete interesse i sakens utfall, nærmere bestemt at han eier nabotomten til Solsæter. Kandidatene kan med fordel knytte dette til lovens ordlyd ("*særegne forhold*"). En god kandidat vil her gjøre aktivt bruk av oppgavens faktum, blant annet hva gjelder hyttetomtens verdi.

Kandidatene bør se at Lauritsens utspill på internett har begrenset *selvstendig* vekt. For folkevalgte må det være et betydelig spillerom for argumentasjon og meningsytring i det offentlige rom, uten at man dermed blir inhabil. Et spørsmål er imidlertid om det private forhåndengasjementet til Lauritzen blir *for* sterkt, selv for folkevalgte. Det er ikke et politisk syn han har tatt til orde for på nettet, men en privat ytring. Det kan diskuteres hvilken betydning forholdet har, som ett av flere momenter i inhabilitetsdrøftelsen. Etter mitt syn blir det kanskje mest elegant hvis kandidatene drøfter Lauritsens utspill som en indikasjon på *styrken* av hans private særinteresser.

Det er imidlertid fint om det også trekkes inn i habilitetsvurderingen at Marte har reist protest mot at Lauritzen deltar, jf. passusen om inhabilitetsinnsigelser i § 6 annet ledd annet punktum (som primært må få betydning i tvilstilfeller).

Samlet sett synes det nærliggende å konkludere med inhabilitet, jf. også Rt. 1996 s. 64. Spørsmålet er deretter hvilken virkning inhabiliteten får for vedtakets gyldighet (eventuelt subsidiært). Også her må utgangspunktet være ugyldighet etter de ulovfestede normer, men slik at løsningen etter forvaltningsloven § 41 ikke er opplagt. Kandidatene må drøfte betydningen av utfallet i kommunestyret (flertall 15-9, som i utgangspunktet taler for gyldighet etter § 41), og deretter i hvilken grad Lauritsens innsats under saksforberedelsen *likevel* kan ha virket inn på vedtakets innhold, i form av en viss "smitteeffekt". Relevant rettspraksis er *Hegnar Hotell* (Rt. 1996 s. 64) og *Torghatten* (Rt. 1998 s. 1398). Hegnar Hotell-dommen er nokså parallell, og taler for at vedtaket er gyldig. Avgjørelsen er nevnt i pensum, og er en sentral dom for innvirkningsvurderingen etter fvl. § 41. Den er imidlertid ikke i domssamlingen, så det kan ikke kreves for mye av kandidatene her. De som trekker inn avgjørelsen bør honoreres, men den konkrete drøftelsen må være avgjørende.

Noen kandidater kan tenkes å drøfte om det er en saksbehandlingsfeil at Lauritsen ikke gjorde rede for inhabilitetsproblematikken, og videre at verken formannskapet eller kommunestyret har tatt stilling til om han er inhabil. Begge forhold utgjør brudd på lovens regler, jf. forvaltningsloven § 8 annet og tredje ledd. Det foreligger derfor saksbehandlingsfeil. Strengt tatt ligger imidlertid dette spørsmålet på siden av oppgaven, som ikke spør etter annet enn selve inhabilitetsbedømmelsen og virkningen av inhabilitet. Det er imidlertid fint om det også blir spandert noen ord på denne formelle siden av habilitetsspørsmålene. Kandidater som ser problemstillingen bør gis et sterkt pluss. Når det gjelder innvirkningsdrøftelsen etter § 41, antar jeg imidlertid drøftelsen blir nokså lik som for selve inhabilitetsspørsmålet. Har kandidaten kommet til at Lauritsen ikke var inhabil, er vedtaket gyldig til tross for denne siste saksbehandlingsfeil, jf. forvaltningsloven § 41.

2.3 Oppsummering

Det må forventes en hel del av kandidatene på spørsmål 1. Det dreier seg om sentral forvaltningsrett. Gode kandidater kan skille seg ut ved å bruke faktum godt. Trår kandidatene feil i de grunnleggende utgangspunkter, må det imidlertid medføre trekk. Tilsvarende gjelder for kandidater som ikke drøfter innvirkningsspørsmålet, eller blander spørsmålene om inhabilitet og innvirkning.

Mens inhabilitetsspørsmålene er forholdsvis lette, er spørsmålene om ugyldighet mer kompliserte og sammensatte. Kandidatene bør av den grunn ofre mer plass på vurderingene av ugyldighet (innvirkning) enn på habilitetsspørsmålene.

3 SPØRSMÅL 2

3.1 Spørsmål 2 a)

Under spørsmål 2 må kandidatene først ta stilling til om Peder Ås har rett til sykepenges. Det rettslige grunnlaget er folketrygdloven (ftrl.) kapittel 8. Sykepenges er behandlet i Kjønsstad/Syse s. 255-274.

Opgaven reiser primært spørsmål om opptjeningstid, jf. §§ 8-2 og 8-18.

Etter ordlyden i ftrl. § 8-2 første ledd er skjæringstidspunktet da Peder ble arbeidsufør, og ikke først ved sykemeldingen. Kravet etter § 8-2 gjelder også i arbeidsforhold, selv om den spesielle lovbestemmelsen i ftrl. § 8-18 ikke er like klar når det gjelder skjæringstidspunkt. Kandidater som kun ser den siste bestemmelsen, vil dermed bruke unødige krefter på å tolkningen.

For kandidatene ligger utfordringen imidlertid i å se at kravet til opptjeningstid ikke gjelder ved yrkesskade, jf. ftrl. § 8-55 bokstav a. Denne er én av flere bestemmelser om særfordeler ved yrkesskade. En oversikt over disse er gitt i ftrl. § 13-2 (informasjonsbestemmelse), hvilket forenkler kandidatenes oppgave med å identifisere hjemmelen i ftrl. § 8-55 (langt ut i kapitlet). Jeg nevner likevel at yrkesskadespørsmål kun er svært kort berørt i pensumlitteraturen, se Kjønsstad/Syse s. 256-257.

Arbeidsulykkesbegrepet er imidlertid definert i ftrl. § 13-3, og vilkårene for å anse skaden som en yrkesskade er antakeligvis oppfylt. Et spørsmål kan være om de generelle "bedriftsvilkårene" er oppfylt, jf. ftrl. § 13-6 annet ledd. Ut fra oppgaveteksten må det legges til grunn at trafikkulykken skjedde i arbeidstiden og mens Peder var "i arbeid". Det kan muligens spørres om ulykken skjedde "på arbeidsstedet", men også dette er ganske klart oppfylt, se forutsetningsvis *Installasjonsinspektør* (Rt. 2000 s. 220) og *Elektromontør* (Rt. 2000 s. 1028). Selve vilkårene for yrkesskade er ikke behandlet i pensumlitteraturen, og her kan det derfor ikke forventes noe.

Sensuren har vist at de færreste ser ftrl. § 8-55. Kandidater som ser bestemmelsen, bør honoreres. Reglene om sykepenges er mange (dog med en oversikt først i lovens kapittel 8), og en glipp her bør etter min mening ikke innebære et altfor stort trekk. Kandidater som i tillegg ser problemstillingen etter ftrl. § 13-6 annet ledd og får noe ut av drøftelsen, skal ha pluss.

Kandidater som ikke har oppdaget § 8-55, vil kunne svare at Peder har tilstrekkelig lang opptjeningstid, vel og merke hvis man legger til tiden som Peder har vært ansatt i kommunen

(spørsmål 2a). Under en slik forutsetning vil Peder til gjengjeld ikke ha krav mot Nye Solsæter (spørsmål 2 b). Det er fint å poengtere dette, selv om kandidatene altså overser at § 8-55 gjør unntak fra tidskravet i § 8-2 og § 8-18.

Om de øvrige vilkår for sykepenger, gir oppgaven foranledning til å ta opp følgende:

Kandidatene bør raskt se at Peders *deltid* ikke har betydning for retten til sykepenger. At også deltidsstillinger kan gi rett til sykepenger, er ikke uttrykkelig regulert i folketrygdloven, men følger forutsetningsvis av lovens system. En redusert stilling vil imidlertid kunne innvirke indirekte, i den forstand at inntekten da kan bli så lav at den ikke oppfyller minstekravet i ftrl. § 8-3 annet ledd første punktum. Dette er imidlertid ikke tilfellet her, idet Peder allerede hadde tjent (rett) i overkant av 50 prosent av grunnbeløpet. Det vil for øvrig være fint om kandidatene får frem at kravet til minsteinntekt etter ftrl. § 8-3 annet ledd ikke gjelder i arbeidsgiverperioden, jf. ordlyden i § 8-3 annet ledd annet punktum.

Kandidatene bør vise at de har sett vilkåret om "sykdom eller skade" i ftrl. § 8-4 første, og kort slå fast at dette er oppfylt for Peder. Selv om nakkeskaden ikke kan påvises på røntgen – og selv om fenomenet med nakkeslengskader er omdiskutert i medisinen – ligger denne typen skader klart innenfor sykdomsbegrepet i bestemmelsen. Dette bekreftes i trygderettspraksis, men det forventes ikke at dette er kjent for kandidatene. De bør imidlertid være kjent med at det gjelder et krav om årsakssammenheng mellom sykdommen og arbeidsuførheten (jf. ordet "skyldes"), og få frem at også årsakskravet er oppfylt i dette tilfellet. Årsaken til selve skaden er derimot uten betydning, se Kjønstad/Syse s. 260.

Det er også enkelte andre anførsler i faktum, for det første knyttet til Peders formue, i form av oppsparte midler og en aksjepost. Retten til sykepenger er knyttet til medlemmets pensjonsgivende inntekt; kapital og kapitalinntekter bortfaller ikke ved sykdom. Dette bør kandidatene slå fast relativt raskt. Anførselen om karenstid kan også kort avfeies, jf. § 8-18 tredje ledd (se Kjønstad/Syse s. 266).

Anførselen om bilansvarsloven må vel helst forstås som en materiell begrensning i retten til sykepenger, og ikke som et spørsmål om ansvarssubjekt. Dermed hører den til under spørsmål a), men det må være det samme hvor i besvarelsen kandidatene drøfter dette. Det ligger uansett i lovens system at sykepenger skal være en umiddelbar kompensasjon for vanlig inntekt, jf. ftrl. § 8-1, og slik sett er uavhengig av eventuelle krav etter bilansvarsloven. Det samme synspunktet kan forankres i et erstatningsrettslig perspektiv: De trygde-/velferdsrettslige ytelsene (slik som sykepenger) ligger "i bunnen" av oppgjøret, og erstatningen er et supplement til disse (supplementsprinsippet), jf. prinsippet i skadeserstatningsloven § 3-1 (3) første punktum. Det viser seg at mange kandidater ikke har drøftet anførselen om bilansvarsloven. Det bør ikke trekkes særlig for denne unnlåtelsen, selv om oppgaveteksten inviterer til å ta opp anførselen.

3.2 Spørsmål 2 b)

Det neste spørsmålet er om Peder kan kreve sykepenger fra Nye Solsæter. De aktuelle bestemmelsene er ftrl. §§ 8-18 og 8-19, men som det fremgår av § 8-55, gjelder ikke kravet til opptjeningstid. Som det fremgår av ordlyden i § 8-19, skal Marte betale sykepenger i opptil 16 kalenderdager. Oppgaven har karakter av å være et kontrollspørsmål.

Anførselen om at Marte ikke kunne treffe slikt vedtak, kan altså ikke føre frem. Ut fra oppgavens formulering, kan kandidatene med fordel få frem at arbeidsgiver treffer vedtak. Dette er det

eneste folketrygdområdet hvor bedrifter/private treffer vedtak etter folketrygdloven, hvilket også er poengtert i pensum (jf. Kjønstad/Syse s. 271).

Dersom Marte ikke oppfyller sine forpliktelser, kan Peder kreve beløpet utbetalt fra trygden, jf. ftrl. § 8-22 første ledd (kandidatene trenger ikke komme inn på dette siste).

3.3 Spørsmål 2 c)

Endelig er det stilt spørsmål i oppgaven om hvem som er forvaltningsrettslig ankeinstans. Løsningen følger direkte av ftrl. § 21-13 (Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden). For kandidater som har gjort seg kjent med folketrygdlovens system, bør det ikke by på vanskeligheter å lete seg frem til bestemmelsen, eventuelt huske den fra tidligere. Allerede en lesing av ftrl. kapittel 8 del II vil gi kandidatene veiledning, idet ftrl. § 8-22 tredje ledd inneholder en uttrykkelig henvisning til bestemmelsen i ftrl. § 21-13.

4 SPØRSMÅL 3

4.1 Spørsmål 3 a)

Problemstillingen er her om Peder fortsatt har rett til sykepenger. Selv om spørsmålsformuleringen er vid, bør NAVs begrunnelse gi kandidatene en rimelig pekepinn på hva som skal drøftes: oppgaven reiser spørsmål om betydningen av at Peder tok *ulønnet* arbeid i skiskolen, fremfor det tilrettelagte, lønnede arbeid i kommunen. Dette reiser et spørsmål om hvilke krav som stilles til utnyttelse av restarbeidsevnen.

Kandidatene bør få frem selve problemstillingen, og at det ikke finnes noen bestemmelser i folketrygdloven som uttrykkelig løser rettsspørsmålet. Det må imidlertid kreves en hjemmel dersom retten til sykepenger skal innskrenkes. Kandidatene kan gjerne få frem dette, og legalitetsprinsippet kan med fordel trekkes inn i tolkningen.

Etter mitt syn er det mest hensiktsmessig å ta utgangspunkt i en tolkning av ftrl. § 8-8 annet ledd første punktum. Folketrygdloven § 8-8 annet ledd første punktum angir at "[r]etten til sykepenger faller bort dersom medlemmet ... uten rimelig grunn nekter å ta imot ... tilrettelegging av arbeid og arbeidsutprøving eller arbeidsrettede tiltak". Så vidt vites er det per i dag ingen praksis om den aktuelle situasjonen, hvilket er blitt undersøkt (av Kjelland) gjennom samtaler med Trygderetten. Kandidatene er derfor henvist til å foreta en forstandig drøftelse med grunnlag i lovens ordlyd. De gode besvarelsene vil antakeligvis trekke inn system- og formålsbetraktninger, jf. ftrl. §§ 8-1 og 1-1 tredje ledd. Disse taler for at Peder må utnytte sin inntektsevne, det vil si at han ikke kan takke nei til et tilrettelagt og lønnet arbeidet i Frysil kommune. Det er uten betydning om kandidatene behandler § 8-8 annet ledd første punktum her under spørsmål 3 a) eller nedenfor under spørsmål 3 b).

Jeg antar oppgaven også kan løses med utgangspunkt i mer generelle betraktninger om restarbeidsevne. Oppgavens ordlyd strengt tolket ("fortsatt har rett til", i motsetning til bortfall) legger muligens opp til en slik drøftelse. Også her må løsningen imidlertid forankres i lovteksten, se folketrygdloven § 8-4 første ledd.

4.2 Spørsmål 3 b)

Et neste spørsmål er om Peders eventuelle krav på sykepenger må falle bort eller reduseres på grunn av Peders medvirkning. Kandidatene må her ta utgangspunkt i ftrl. § 8-8 eller § 21-8. Henvisningen i § 8-8 bør gjøre det greit for kandidatene å finne også den andre bestemmelsen.

I motsetning til ftrl. § 8-8 annet ledd inneholder § 21-8 annet ledd også en bortfallshjemmel ved risikofylt atferd, eller dersom man ikke følger legens råd. Noe tilsvarende finnes ikke i folketrygdloven § 8-8, som kun hjemler bortfall når medlemmet ikke bidrar til rehabilitering, tilrettelegging mv. (se forrige spørsmål). Etter mitt skjønn blir det derfor mest treffende å ta utgangspunkt i ftrl. § 21-8 annet ledd. Disse to bestemmelsene er imidlertid ikke særlig behandlet i pensum (se Kjønstad/Syse s. 260-261), slik at det også må godtas dersom kandidatene holder seg til folketrygdloven § 8-8. Det beste vil være om kandidatene problematiserer forskjellen på og sammenhengen mellom de to bestemmelsene.

Uansett er det sentrale at kandidatene drøfter grunnvilkårene for bortfall er oppfylt, enten de har tatt utgangspunkt i folketrygdloven § 8-8 eller § 21-8. Etter § 21-8 annet ledd "kan" ytelsen bortfalle, mens den etter ordlyden i § 8-8 annet ledd "skal" bortfalle. Hvorvidt bestemmelsene skal tolkes forskjellig på dette punktet, kan sikkert diskuteres. Det bør ikke være avgjørende for bedømmelsen. Det er imidlertid et pluss dersom kandidaten oppdager forskjellen på lovbundne bestemmelser og "kan-skjønn", som burde være velkjent fra alminnelig forvaltningsrett. Det utslagsgivende for bedømmelsen er hvor godt kandidaten argumenterer, uansett om det er § 8-8 eller § 21-8 som kandidaten holder seg til.

Enkelte kandidater vil muligens drøfte selve "kan"-skjønn. Det er etter mitt syn ikke strengt nødvendig (jf. spørsmålsformuleringen), men man skal neppe heller trekkes for det. For kandidater som går inn i selve "kan"-drøftelsen, viser jeg til eksemplene i pensum, se Kjønstad/Syse s. 260-261. I Kjønstad: *Folketrygdloven med kommentarer* (2. utgave, 2007) s. 870 heter det at ftrl. § 21-8 annet ledd i praksis brukes lite for å stoppe en ytelse. Begrunnelsen synes å være at medlemmets opptreden ofte har nær sammenheng med lidelsen som ligger til grunn for ytelsen. Peders atferd i oppgaven er ikke et slikt tilfelle, og mye taler da for helt eller delvis bortfall. Kjønstads bok er ikke på pensumlisten, og kandidatene kan ikke forventes å kjenne til dette. Det bør likevel være mulig å få til en god drøftelse av bortfallsspørsmålet.

5 SPØRSMÅL 4

Det siste spørsmålet i oppgaven er om NAV kan pålegge Peder den beskrevne melde- og oppmøteplikten. Kandidatene har fått oppgitt hjemmelen, som er ftrl. § 11-7, og bør kunne formulere forstandige problemstillinger med utgangspunkt i denne.

Oppgaven stiller krav til å lese lovteksten. Det kan være en utfordring å strukturere besvarelsen. Etter min mening har det mest for seg å skille mellom lovens regler om meldeintervall ("hver fjortende dag"), meldeform ("ved bruk av meldekort, ved oppmøte eller på annen måte...") og meldepliktens saklige innhold ("opplysninger som har betydning for retten til ytelsene"). De gode besvarelsene vil her være kjennetegnet av en ryddig struktur. Oppgaven beskriver to pålegg, som begge må drøftes hva gjelder både meldeintervall, meldeform og meldepliktens saklige innhold.

Enkelte kandidater vil få frem at det neppe er hjemmel for slik dobbel meldeplikt som NAV her pålegger, jf. § 11-7 første punktum siste setning: de *alternative* meldeformene er nettopp

alternative, og kan ikke anvendes ved siden av hverandre. Kandidatene er også her henvist til å bygge på en tolkning av lovteksten, hvor ordet "eller" er den sentrale markøren for at de angitte meldeformene er alternative. Det må innebære pluss for de som ser dette. Det *kan* tenkes at enkelte kandidater vil begi seg inn på en tolkning av uttrykket "eller på annen måte som Arbeids- og velferdsetaten bestemmer" i ftrl. § 11-7 første ledd annet punktum in fine, og problematisere hvorvidt dette gir adgang til også kombinerte/sammensatte meldeformer. Også dette bør gjøres kort.

Kandidater som under spørsmål 4 bare drøfter den alminnelige vilkårlæren, må på sin side trekkes. Forvaltningen kan ikke benytte denne læren til å stille vilkår for lovbundne ytelser. Kandidater som på en fornuftig måte trekker inn den alminnelige vilkårlæren som et støttepoeng i drøftelsen av ftrl. § 11-7, kan derimot honoreres (etter mitt skjønn gir dog ordlyden i § 11-7 lite rom for slike drøftelser).

6 VURDERINGEN

Det bør være overkommelig å besvare oppgaven innenfor seks timer. Oppgave 1 (om inhabilitet og ugyldighet) fordrer nok de bredeste drøftelsene, og her bør det altså kreves en del. Gode kandidater viser seg formodentlig i subsumsjonen. Samlet sett antar jeg oppgave 1 bør vektes noe tyngre enn de andre spørsmålene.

Spørsmål 2-4 krever god oversikt over reglene om sykepenges. De konkrete spørsmålene er etter mitt syn av moderat vanskelighetsgrad. De krever en evne til å skille ut det irrelevante. Flere av anførselene i oppgaven er uholdbare og kan med fordel avskjæres nokså kort. Kandidatene vil ikke finne aktuelle bestemmelser om karenstid eller medlemmets formuesforhold i folketrygdloven kapittel 8. Oppgaven krever derfor en generell oversikt over trygdesystemet og ordningen med sykepenges, og kandidater som viser slik oversikt, bør honoreres. Kandidater som i utide kommer med bredt anlagte drøftelser, vil gjerne ha misforstått sentrale poenger.

Når det gjelder karakternivået, antar jeg dette vil bli nærmere drøftet på sensormøtet. Kandidater på A-nivå vil utmerke seg i drøftelsen av innvirkningstemaet i spørsmål 1, og dessuten med gode og pregnante drøftelser på spørsmål 3 og 4. I tillegg må det forventes en ryddig og strukturert drøftelse under spørsmål 2 a).

Kandidater på B-nivå vil regelmessig ha noe svakere drøftelser, men samtidig identifisere alle rettsgrunnlag og se de sentrale poengene. Også her må det kreves atskillig på oppgave 1 om inhabilitet og ugyldighet.

Kandidater uten forsvarlige drøftelser av inhabilitet og ugyldighet (som er sentralt i pensum), vil normalt befinne seg på nederste del av skalaen (D og E). Det bør forventes at alle i det minste ser disse problemstillingene og drøfter dem. I en mellomstilling står kandidatene som behersker den alminnelige forvaltningsretten, men som viser manglende forståelse og oversikt når det gjelder delen om sykepenges.

Oslo, 4. juni 2012 (revidert 18. juni etter sensormøte)

Jørgen Vangsnes